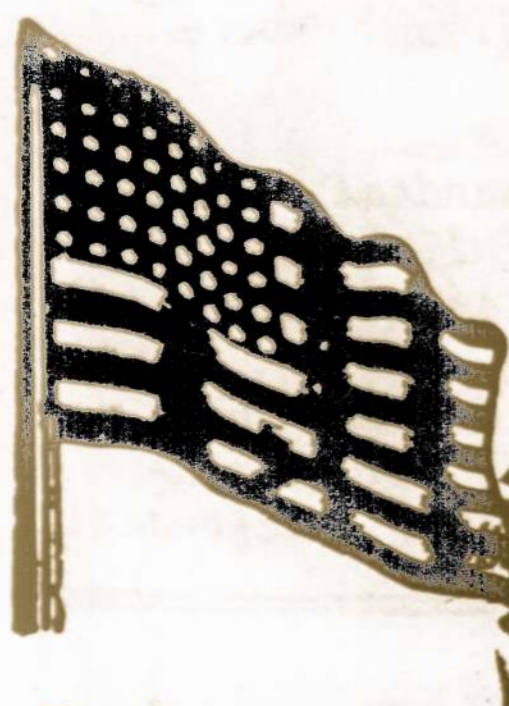

Midwest Inter. Library
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill. 60637

SANDARA

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

GEGUŽĖS 31 - MAY 31, 1982

NR. 11.

MES IŠEINAM NUMIRTI UŽ KRAŠTĄ,
DUOKIT ŽEMĖS NORS SAUJĄ SAVOS,
KRAUJU LIEKA PAŠVENTINTAS KRAŠTAS,
O LIETUVI, NEPAHIRŠK LIETUVOS.

(Vežamų Sibiran daina)

On June 14-15, 1941 the Soviet Union deported 34,260 Lithuanians to Siberia. In the following years of Soviet occupation repeatedly tens of thousands of Lithuanians were deported to

distant regions of northern and central Siberia, where majority of them perished in slave labor camps from starvation, frost, diseases, brutal maltreatment or direct executions.

MOTERŲ BALSAS

Lietuvių Moterų Klubų Federacija, atsižvelgdama į VLIKO ir ALTO spaudoje paskelbtas gaires palaikant ryšius su okupuotos Lietuvos gyventojais, pripažįsta, kad tie ryšiai turėtų plėstis tik su pavergtais žmonėmis, bet ne su okupanto vietininkais. Kartu pabrėžia, kad naudojantis Tėviškės dr-jos kvietimais ir privilegijomis, vykstant į pavergtą tėvynę, paniekiami 1966 ir 1974 metų lietuvių veiksmų konferencijų principai, kurie perspėja, kad palaikant ryšius su pavergtos Lietuvos gyventojais reikia būti apdairiems, nesileisti į draugystes su okupanto patikėtiniais, kad jie nepanaudotų jų susitikimų sovietų propagandai, siekiančiai pakenkti lietuvių tautos pastangom išsivaduoti iš okupacijos ir atgauti savo nepriklausomybę.

LMKF primena, kad nuvykusiems į pavergtą Lietuvą per KGB agentūrą - Tėviškės dr-ją tenka atsisturti tos draugijos agentų globon, teistis būti mulkinamiems, paklusti ir neprieštarauti KGB propagandai. Lietuvos okupantas Tėviškės dr-jos lūpomis skelbia pasauliui, kad užsienio lietuviai atsilankę į savo gimtąjį kraštą viskuo sužavėti, džiaugiasi dabartine Lietuvos pažanga, kuri atsirado Sovietų Sąjungos dėka.

Ar neskaudu pavergtam lietuviui, kovojančiam pogrindyje, okupanto persekiojamam, kad lietuviai atvykę iš laisvų kraštų smagią praleidžia laiką su Tėviškės dr-jos viršininkais, naudojasi jų privilegijomis, leidžiasi į kalbas su "Gimtojo Krašto" korespondentais, kurie tuos pokalbius panaudoja mūsų išsivijios kompromitacijai?

Kai LMKF 1980, 1981 metais savo pareiškimais spaudoje pasisakė prieš Tėviškės dr-jos organizuojamas ekskursijas į pavergtą Lietuvą, keli veikėjai į tai reagavo kritiškais straipsniais, tokiu būdu paskatindami jaunimą keliauti į pavergtą Lietuvą su Tėviškės dr-jos ekskursijomis ir dar daugiau, jie spaudoje pasistengė paraginti mūsų jaunimą vykti į Tėviškės dr-jos organizuojamus lituanistikos kursus Vilniuje. Okupanto pagrindinis tikslas yra infiltruoti laisvojo pasaulio žmogų. Tam jie naudoja įvairiausias priemones. Jeigu Sovietai sumulkinio ir sukompromitavo tokį teologą kaip Billy Graham, tai turime susirūpinti kokiame pavojuje atsiduria mūsų dar trapūs jaunimas, patekęs į Tėviškės dr-jos globą.

Šia proga LMKF sveikina ir užgria Australijos Lietuvių Bendruomenę už padarytą drąsų lemiančios reikšmės turintį nutarimą dėl bendradarbiavimo su okupanto siunčiamais agen-

tais kelti nesantaiką Australijos lietuvių tarpe.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA

NAUJAS ESTIJOS KONSULAS

Šių metų kovo 10 d. Londone mirė Niujorke gyvenęs Estijos konsulas Ev-als Uustalu. Estijos diplomatinė tarnyba vadovaujama generolo Jackson'o, dė-jo pastangas rasti naują kandidatą ir gauti jo patvirtinimą JAV užsienio reikalų ministerijoje. Tai pavyko.

Naujas Estijos konsulas yra dr. Aar-and Roos, apie 40 metų amžiaus docen-tas iš Londono universiteto. 1975-1976 metais jis dirbo Amerikos Balso radijo estų skyriuje. Jo žmona taip pat dau-gelį metų gyveno Niujorke.

Dr. Roos yra Švedijos pilietis ir niekad nedirbo Estijos diplomatinėje ar konsularinėje tarnyboje.

L. M.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS PASIUNTINYBĖS WASHINGTON, D.C.

Baltijos valstybių atstovų pasitarimai

1982.V.4 d. New Yorke, Estijos Gen. Konsulate, buvo susirinkę pasi-keisti informacijomis bei pasitarti veik-los klausimais Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis, Gen. Konsulas A. Simutis, Latvijos atstovas dr. A. Dinbergs ir Estijos atstovas, Gen. Konsulas E. Jaakson. Vėliau, geg. 29 d. Estijos, Lat-vijos ir Lietuvos atstovai, E. Jaakson, A. Dinbergs ir S.A. Bačkis buvo susi-rinkę Washingtone pasitarti einamai-siais reikalais bei artėjančios JAV 60 metų Baltijos valstybių pripažinimo su-kakties minėjimo klausimu.

Lietuvos Pasiuntinybė padovanojo Lietuvos vėliavą Georgetown Un-to IN-TERCULTURAL CENTER, kuris bus atidarytas 1982 m. rudenį. To Univer-siteto School of Foreign Service Dekan-s padėjo Lietuvos atstovui dr. S. A. Bačkui už dovanotą vėliavą ir pa-kartojo Georgetown Un-to Prezidento kvietimą dalyvauti minėto Centro atida-rymo iškilnėse š.m. rugsėjo 24 d.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS RŪMŲ RESTAURAVIMO KOMITETO IR KOMISIJŲ NARIAI su Lie-tuvos Atstovu dr. St. Bačkiumi ir poniu po posėdžio 1982 m. kovo 20 dieną. Sėdi iš kairės: dr. E. Armonienė, dr. J. Genys (komiteto pirmininkas), Lietuvos Atstovas dr. St. Bačkis, ir ponios O. Bačkienė ir S. Kondratienė. Stovi (iš k.): L. Kojelis, arch. A. Barzdukas, arch. A. Žemaitis, dr. K. Jurgėla, dr. D. Krivickas, M. Samatienė, inž. G. Lazauskas ir inž. V. Izbickas.

Komitetas kviečia visus lietuvius prisidėti prie rūmų remonto siunčiant aukas tiesiog į Lietuvos Atstovybę Washingtone arba per organizacijas.

Posėdžiavo Lietuvos Atstovybės rūmų restauravimo komitetas

Lietuvos atstovas ir ponis O. Bač-kienė 1982.V.29 d. dalyvavo Baltijos skyriaus vedėjos Valstybės Dep-te p. Mildred Anne Patterson vestuvių priė-mime Decatur House Washington, O. ir S. Bačkiai jaunajai išteikė vestuvinę dovaną - lietuvišką kraičio skrynėlę su gintarine sage ir lietuviškom juostelėm. Ponia Mildred Anne Patterson vyras, p. Marc Grossman, yra Valstybės Dep-to pareigūnas - Jordano valstijos sky-riaus vedėjas. Priėmimo taip pat da-lyvavo Estijos ir Latvijos atstovai bei kun. Dr. J. Šarauskas.

Š.m. gegužės 19 d. Lietuvos ats-tovas dr. S. A. Bačkis su žmona daly-vo International Club vadovybės reng-tame Klubo patalpose priėmimo diplo-matinių misijų šefų ir jų žmonių gar-bei.

Vainikų dieną, geg. 31 d., Lietu-vos atstovas dr. S.A. Bačkis su žmo-na padėjo gėlių puokštes iš Pasiuntiny-bės sodo prie Arlington kapinėse esa-mo paminklo JAV ltn. Samuel HARR-IS, žuvusio Kaune 1920 m. Tą pačią dieną jie padėjo gėlių prie Lietuvos Ministro Povilo Žadeikio ir jo šeimos paminklo bei prie Lietuvos atstovo Juozo Kajecko ir jo žmonos kapo.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos 10-sis metinis tradicinis SĄSKRY-DIS - SUSIRINKIMAS įvyks š.m. bir-želio 26 d. p.p. Česnulių sodyboje, 70 Main Str., Paris, Ont. Canada N3I 1E6, tel. (519) 442-4137, 7 mylios nuo Brantfordo.

Programoje: susirinkimas, paskai-ta, diskusijos ir valšės. Pradžia 2 v. p.p.

Š.m. gegužės 22 d., Washington, D.C. įvyko Lietuvos Atstovybės Rūmų Restauravimo Komiteto ir komisijų ats-tovų posėdis, kartu dalyvaujant Lietu-vos Atstovui ir poniai Bačkiam. Posė-dį pravedė Dr. J. Genys - LARK pir-mininkas. Svarbiausius pranešimus pa-darė ponis Bačkienė apie dabartinį fon-do stovį (apie \$65,000) ir arch. A. Bar-zdukas apie Inžinierinės Komisijos pasi-ūlytus remonto darbus. Taip pat bu-vo išdiskutuotas inž. G. Lazausko pranešimas apie Vajaus Komisijos organi-zavimą Chicagoje.

Po diskusijų dalyviai vienbalsiai priėmė Inžinierinės Komisijos pasiūly-tą sąmatą (\$90,000) atlikti pačius svar-biausius rūmų remontus. Apie tai spe-cialų pranešimą spaudai paruoš arch. A. Barzdukas, kuris posėdyje atstova-vo inž. A. Izbicką - techninių reikalų pirmininką. Taip pat posėdis priėmė inž. G. Lazausko pasiūlymą šaukti or-ganizacijų atstovų konferenciją Chica-goje ankstyvą rudenį, ir patvirtino du naujus vajaus komisijos narius inž. Jo-ną Talandį ir Juozą Ivanauską.

Posėdyje dalyvavo Lietuvos Atsto-vas dr. S. Bačkis ir ponis, pirm. dr. J. Genys, ALT atstovai - dr. K. Jur-gėla, M. Samatienė (repr. G. Lazaus-ką), M. Vaivadienė (repr. dr. J. Val-laitį), JAV LB atstovas - inž. A. Bar-zdukas (repr. A. Izbicką), dr. E. Ar-monienė ir dr. D. Krivickas (teisinės komisijos nariai).

Komitetas kviečia ir toliau siųsti aukas tiesiog į Lietuvos Atstovybę ar-ba aukoti per organizacijas.

Lietuvos Atstovas pareiškė pagei-davimą, kad remonto darbai būtų baig-ti ligi šių metų lapkričio mėnesio.

**LIETUVIS NEPAVARGS
KOVOJE UŽ
LIETUVOS LAISVĘ**

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone Yards 7-4789
or (312) - 543 - 8198.

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams..... \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

A.L.T. SANDAROS CENTRO VALDYBA:

Povilas P. Dargis, pirmininkas
Aleksandras Chaplikas,
Pirmasis vice-pirm.
Julius R. Kuzas,
Antrasis vice-pirm.
Grožvydas Lazauskas,
sekr. ir redaktorius
Hildė Kuzienė, išdėtininkė

VICE PIRMININKAI:

Ant. Andriulionis
dr. Algirdas Budreckis
dr. Vytautas Dargis
Alena Devenienė
Vyto Uzny

Tiesinis patarėjas:
dr. K. Šidlauskas

SANDAROS SEIMAS

SANDAROS SEIMAS įvyks 1982 m.
liepos 4 d. St. Petersburg, Floridoje,
tuo pat laiku kaip ir SLA Seimas.
Taip pat ten bus ir Tėvynės Mylė-
tojų Draugijos suvažiavimas.

Sandaros ir TMD skyriai bei jų atstovai
ir pavieniai nariai kviečiami kiek galint
gausiau dalyvauti.
Suvažiavimas vyks tame pačiame viešbu-
tyje, kaip ir SLA, tik viena diena anks-
čiau - liepos 4 dieną.

SLA 61-ąją Seimą globos
St. Petersburg, Fla.
SLA 373 Kp.

AUKOS "SANDAROS" SPAUDOS FONDUI

\$ 100 Julius R. Kuzas, So. Holland, IL.
\$ 40 Zarasiškių Klubas, Chicago, IL.
\$ 25 Lietuvos Šaulių S-gos Tremtyje cen-
tro valdyba, Cicero, IL.
\$ 25 Euphr. Mikužiūtė, Chicago, IL.
\$ 25 A. Kalvaitis, Chicago, IL.
\$ 30 Jonas Jokubonis, Chicago, IL.
\$ 25 Juzė Gulbinienė, Chicago, IL.
\$ 25 Cicero Jūrų Šaulių kuopa "Klaipėda"
\$ 25 Povilas P. Dargis, Pittsburgh, PA
\$ 25 Knights of Lithuania IL - IND Distr.
\$ 15 Petras Tarnauskas, Peterson, NJ
\$ 15 Marquette Pk. Lith. Home Owners
\$ 10 Dr. K. Šidlauskas, Chicago, IL.
\$ 10 Matas Tamulėnas, Racine, Wis.
\$ 10 Juozas Skeivys, Chicago, IL.
\$ 10 A. J. Tomkus, Meriden, Conn.
\$ 10 p. Dubauskienė, Cicero, IL.
\$ 15 Jonas Kutra, Santa Monica, CA.
\$ 15 Anton Kazaitis, Chicago, IL.
Visiems už prenumeratą ir pridėtas
aukas Sandaros leidimui dėkoti a m e.
(Tėsinys sekančiame numeryje)

Suderink savo atostogas, kad galėtum dalyvauti
61-ajame SLA Seime St. Petersburg, Floridoje.

Dabar kaip tik laikas užsiregistruoti

SLA 1982 Seimui Floridoje

SLA 61-asis Seimas posėdžiams susirinks pirmadienio rytą, liepos 5 d.
Happy Dolphin Inn St. Petersburg Beach, Floridoje.

Rezervacijos ir pirmosios dienos užstatas privalo būti sumokėtas 21
dieną prieš atvykimą. Už kambarį kaina - \$40 dienai [plius 6% viešbučio
taksu]. Dar pridėjus \$6 dienai galima gauti kambarį su virtuvele. Už \$40
dienai tame kambaryje galima patalpinti nuo vieno iki keturių žmonių.
Tad jei keturi asmenys apsistoja viename kambaryje - kiekvienam tereikia
mokėti tik \$10 dienai plus 6% taksu!

Įsitaisę St. Petersburg Beach, t. y., pusiasalyje tarp Meksikos įlankos
ir Tamos įlankos, Happy Dolphin Inn yra paruošęs 258 butus-kambarius,
šildomąjį baseiną, ir net išsamdo laivelius. Kam patinka pirkinėti,
viešbučio padėtis siūlo daug progų, nes skersai kelio [Gulf Boulevard] yra
net 24 krautuvės.

Iš viešbučio kasdien vyksta ekskursijos į Disney World [i Disneyaus
fantastinį pasaulį], Busch sodus ir į kitas Floridos patrauklias vietas.

Mes raginame SLA narius ir draugus, nedelsiant užsiregistruoti į SLA
ypatingąjį seimą!

Now Is The Time To Register

For The 1982 Convention In Florida

The 61st Convention of the Lithuanian Alliance will convene on Monday
morning, July 5th at the Happy Dolphin Inn on St. Petersburg Beach,
Florida.

Reservations and the first night deposit must be made 21 days before
the arrival date. The rate is \$40 a day [plus 6% hotel tax]. For an
additional \$6 a day you can get kitchen facilities.

A room for \$40 a day can accommodate from one to four occupants.
Thus, with four in a room the daily cost per individual drops to a mere ten
dollars [plus 6% taxes]!

Located on St. Petersburg Beach, a peninsula between the Gulf of
Mexico and Tampa Bay, the Happy Dolphin Inn offers 258 rooms, heated
pool and boat rentals.

For shoppers there is a 24 shop complex across the road on Gulf
Boulevard. Trips to Disney World, Busch Gardens and other Florida
attractions leave daily.

We urge our members and friends to make reservations for a
memorable Alliance Convention in advance!

SANDAROS REDAKCIJA
Redaktorius: G. J. Lazauskas
Redakcijos nariai: E. Boreiša (polit.),
P. Bružas (techn.).
Skyrių red.: Janė Bajerčienė (šeiminin-
kių sk.), Vaclovas Prūsas (Pensininkų
žinios), Antanas Adomėnas (English sect)

SANDAROS ADMINISTRACIJA
Administratorė: Edita Rimkus
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos darbo valandos:
Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį

10 val. - 12 val. ir 1 val. pp - 6 val.
varare. (kitu laiku, esant svarbiam
red. ir adm. reikalui, galima skam-
binti 312 - 543 - 8198.).

SANDAROS ATSTOVAI

So. Bostone: Inž. Aleksandras J. Chap-
likas; Los Angeles - inž. Juozas
Ruokis; Detroit - Antanas Norus.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo
prisidėti prie Sandaros darbų, pra-
šomi pranešti red. ir adm. telefonais.

AUSTRALIJOJE

MELBOURNO LIETUVIAI

Skandžiūs mūsų tautai Lietuvos
okupacijos ir masinių trėmimų įvy-
kius minėsime visi Viktorijos Pa-
baltiečiai bendrai birželio 20 d.
sekmadienį, 12 val. pamaldos šv.
Jono bažnyčioje, East Melbourne.
Visos organizacijos dalyvauja or-
ganizuotai su savo vėliavomis. Skau-
tai uniformuoti. Jaunimas ir ponios
tautiniais rūbais.

Po pamaldų pietūs Lietuvių Na-
muose. Minėjimo Aktas Lietuvių
Namų koncertų salėje 2.30 val. Kal-
bės vyriausybės atstovai ir VLIKO
pirmininkas Dr. Kazys Bobelis, ku-
ris specialiai atvyksta iš Amerikos.

Meninėje dalyje pasirodys estų,
latvių ir lietuvių chorai. Mūsų gau-
singas dalyvavimas pamaldose ir
minėjime tebūnie protesto pareiš-
kimas prieš okupanto kriminali-
nius nusikaltimus. Į minėjimą kvie-
čiame Geelongo, Morningtono ir
Latrobe Valley lietuvius.

Prieš minėjimą ir po jo galėsite
įsigyti Pabaltiečių Tarybos išleis-
tą prof. E. Dunsdorfs knygos "Baltic
Dilemma" antrąją dalį. Taip
pat bus renkamos aukos Tautos
Fondui ir Bendruomenės solidarumo
mokestis. Į minėjimą įėjimas
veltui.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SPAUDOJE

Kaip Australi-
jos lietu-
vių spaudoje
matyti,
rengiamasi
VLIKO pirminin-
ką sutikti
su dideliu
nuoširdumu,
kartu rūpinan-
tis Lietuvos
išlaisvinimu.

ATVYKSTA VLIKO PIRMININKAS

Iš Amerikos telefonu Krašto Val-
dybos pirmininkui pranešama, kad
ryšium su Birželio įvykių minėjimais
į Australiją atvyksta Vyriausiojo
Lietuvos Išlaisvinimo Komite-
to pirm. Dr. K. Bobelis.

Svečias atskrenda į Melbourną
birželio 11 d. Tikslus laikas bus
praneštas vėliau.

Dr. K. Bobelis norėtų dalyvauti
birželio 13 d. Pabaltiečių minėjime
Adelaidėje, o išvakarėse šeštadienio
vakare padaryti VLIKO veiklos pra-

(Iš "Tėviškės Aidai", 1982/5/29)

Canada

LIETUVOS VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS TORONTE

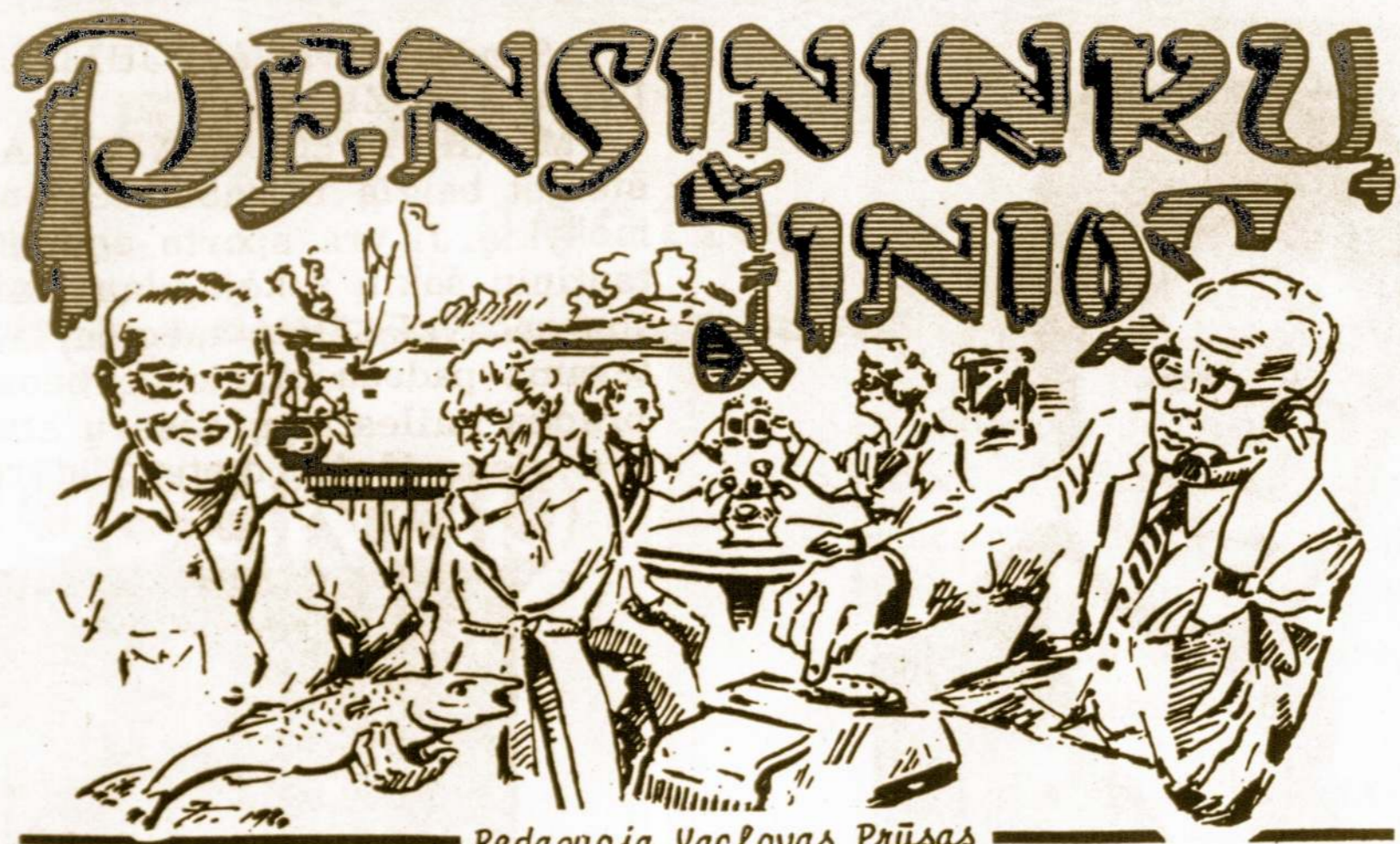
Varpininkų Filisterių ir LVL Sąjungos
atstovų suvažiavimas įvyksta š. m.
liepos 31 dieną, šeštadienį, Toronto
Lietuvių Namuose.

Lithuanian Community Association of Toronto LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6
Tel. 532-3311

Sekmadienį, rugpjūčio 1 dieną bus
išvyka į WASAGOS vasarvietę, kur,
LN Vyrų būreliui talkininkaujant, bus
ruošiamas plati KULTŪRINĖ programa
ir VLIKO (Vyriausiojo Lietu-
vos Išlaisvinimo Komiteto)
pirmininko dr. Kazio BOBE-
LIO paskaita - pranešimas.
Dalyvaus ir kiti VLIKO valdybos
nariai ir visuomenės veikėjai.

Rengimo komiteto pirmininku yra
L. Girinis - Norvaiša, vicepirm.
J. Bersėnas, nariai - D. Rankauskas,
E. Smilgys ir B. Jackus.
Sąjungos nariai suvažiavimui registruo-
jasi Kanadoje pas L. Girinį - Norvaišą,
o gyvenę Amerikoje pas LVLS sekreto-
rių Stepą Paulauską 1516 So. 49th Ave.
Cicero, Illinois, 60650.
Sąjungos biuletenyje nariams bus pateik-
ta platesnė informacija apie suvažiavi-
mo darbotvarkę ir skelbiamus S-gos
organų rinkimus.

Redaguoja Vaclovas Prūšas

PENSIŲ BEI ŠALPOS REIKALAI JAV IR KITUR

Ekonominis atkūtimas, koks buvo pranašautas 1981 m., nepasitvirtino. Tų metų pabaigoje padidėjo bedarbių skaičius, pasunkėjus ekonominiams būviui. Ir tokie sunkumai pasireiškė visame pasaulyje, ne vien tik JA Valstybėse. Norai per pastangas subalansuoti biudžetus, pažaboti infliaciją nebuvo pajėgūs, kai demokratinė kraštų, ypač JA Valstybių, politinės partijos pirmoje vietoje gelbsti savo partijos padėtį. Aišku, tuomet valstybiniai reikalai ir tuo galiu socialiniai bei šalpos draudimai negi būti greitai ir, ypač, teisingai sutvarkyti.

Ekonominis kraštų būvis, nuo kurio priklauso socialinio draudimo pajamos ir tiek pat išlaidos, sunkiai duodasi pagerinami, nes susiskaldęs pasaulis į priešingas stovyklas, į kapitalistinį ir komunistinį, ypač kai pastarasis stengiasi užgnaužti priešingąjį, verčia didžiausią darbo ir išdalytą dalį atiduoti neproduktingiems apsigynimo reikalavimams - apsiginklavimui. Štai dėl ko socialiniai reikalai nukentė. Štai dėl ko socialiniams reikalams reikiamos sumos negali didėti. Priešingai, jos mažėja didėjant bedarbystei, kadangi socialinio draudimo pajamos JA Valstybių uždarbio mokėsi ir tik iš dirbančiųjų uždario mokėsi ir iš darbdavių tokio pat įnašo. Tokiu būdu, didėjančios bedarbių eilės mažina socialiniam draudimui bei šalpos skiriamas pajamas ir padidina išlaidas. Mažėjančios pajamos ir didėjančios išlaidos todėl ir vedą socialinio draudimo sistemą į bankrotą. Štai kodėl prez. Reagan ir pasistengė sudaryti abiejų partijų komisiją, kad ji, nuodugniai apsvačiusi soc. draudimo reikalus ir padėti, pateiktų teisingą sprendimą.

O kaip soc. draudimo ir šalpos reikalai sprendžiami kituose kraštuose?

Vakary Vokietijoje jau 1981 m. buvo stipriai apkarpyta socialinė aprauda. Šeimoms skirtos pašalpos išmokos buvo sumažinta 17%, o bedarbių pašalpos yra sumažintos atsivėlgiant į jo gyvenamo rajono pragyvenimo išlaidas ir į jo apmokimą kitai specialybei. Panašūs socialiniai apkarpyimai buvo padaryti ir Švedijoje. Bedarbių pašalpos iš ankščiau nuo uždario dydžio išmokamų 65% buvo sumažinta iki 50%. Mažinant pašalpas, švedai pakeitė pašalpų dydį nustatančius nuostatus, išjungdami netiesioginius bei patarnavimų mokesčius ir energijos kainų indeksą. Ir tai padarė valdančioji Švedijos Social Dem. Partija.

Labai dažnai pasigirsta balsų už ir prieš esamas socialinio draudimo sistemas. Vieni jų, pateisindami apkarpyimus, teigia, kad valstybė ir taip jau pakankamai gerai rūpinasi individu. Panaši mintis bei ideologija ypatingai ryškiai atsispindi naujoje Čilės pensijų sistemoje, įgyvendintoje 1981 m. gegužės 1 d. ir kurią valdyti bei administruoti pavesta privati nei įstaigai. Čilės pensijų dydis apskaičiuojamas nuo dirbančiojo įmokėtos bei sutaupytos sumos, kas reiškia, kad Čilės pensijų planas yra ne kas kita, kaip tik individo taupymo kasa. Tuo būdu, Čilės pensijų fonde, visgi, susidaro nemažos pinigų sumos, kurias, betgi, negailėtinai eđa infliacija, mažindama pinigų įperkimo galią, nuskriausdama dirbantįjį. Blogiausia, kad Čilės pensijų sistema iš-

jungia darbdavius. Jie jau neįpareigoti remti atitinkamomis įnašomis pensijų ir tiek pat šalpos bei kompensacijų fondus.

Daugelio kraštų vyriausybės stengiasi apsaugoti socialines kasas bei fondus įstatymo pagalba vienaip ar kitaip padidinant įmokas. Pavyzdžiui, Belgijoje įmokėjamų dydis pakeltas 23%, Lenkijoje - 25%, o Airijoje planuojama panaikinti įmokų dydžio ribą. Bet yra ir atvirkščių veiksmų, kai stengiamasi sumažinti gamybos kaštus, turint tikslą padidinti gaminių eksportą, tuo pagerinant krašto ekonominę padėtį. Suomijoje panaikinta įmokos į šeimų šalpos fondą, Belgijoje sumažinta 6% darbdavių įmokos, o Prancūzijoje sumažintos darbdavių įmokos, kai jie buvo įpareigoti padidinti atlyginimus 10%.

Moterys vis dar, lyginant su vyrais, neproporcingai nukentė depresijos laikotarpiais. Jos ne tik iš darbovietės greičiau atleidžiamos, bet tiek pat ir prieglaudų bei senelių namuose nukentė gaunant menkesnį socialinį patarnavimą. Betgi panašiais ir kitokiais atvejais nenusileidžiančios moterys kartais išsikovoja lygias teises su vyrais teismuose. Tai rodo įvykis Anglijoje, kai moteris laimėjo bylą Europos tautų teisme, apskundžiant Lloyd Bank Ltd. Byloje buvo nurodyta, kad į pensijų fondą bankas teatskaito vyrams, bet ne moterims, kurios dar neperžengusios 25 amžiaus metų, tiek pat jos gaunančios 5% mažesnę atlyginimą negu vyrai.

Teismas palankiam moteriai sprendime nurodė, kad sprendimas paremtas Romos Sutarties 119 paragrafu, kuriame sakoma, kad vyras ir moteris už tą patį darbą turi gauti vienodą atlyginimą. Austrijoje soc. draudimo įstatymuose suvienodino pomirtinį išmokų dydį išmokamą našlėms ir našliams.

(Pasinaudota R.A. Bettie straipsniu, "1982 Britannica Book of the Year".)

ARTĖJA SPRENDIMAS DĖL DARIAUS - GIRĖNO ŽENKLO

Artėja laikas, kada JAV paštų vadovybė darys galutinį sprendimą dėl išleidimo pašto ženkle, minint Atlanto nugalėtojų Dariaus ir Girėno 50m. mirties sukaktį. Dabar dar paskutinis laikas siųsti telegramus ir laiškus adresu: The Citizens Stamp Advisory Committee, c/o U.S. Postal Service, Washington, D.C. 20260, o taip pat - The Honorable William F. Bolger, Postmaster General of the United States, Washington, D.C. 20260. Tekstų pavyzdžius galima gauti ALTo centro įstaigoje.

LIETUVIŲ DIENOS žurnalo ba-landžio mėn. numeris jau išsiuntintas skaitytojams, bendradarbiams ir platintojams.

Šiame žurnalo numeryje randama Parapija - mūsų religiniai ir tautiniai namai. Alg. Gustaičio - Onutė Jūratė Nausėdaitė - Ann Jillian jau filmų žvaigždė. Jaunimo dailės premija, Valerijono Šimkaus 75 metų sukaktis. Dr. Liūdos Alseno "Lietuva kryžiuočių kronikose". Alg. Gustaičio - Ilona Brazdžionienė - lietuviško mano kelyje. J. Prunskio - Būtenybė sustabdyti savitarpio grumtynes.

Amerikos Lietuvių Pensininkų S-gos oktetas, atlikęs labai turiningą programą š.m. gegužės 19 dieną.

Nuotraukoje: Julija Paškevičienė, Pranutė Prankienė, Marija Radzevičienė, Marija Barienė, Malvina Joničienė, Izabelė Pocienė, Danutė Augienė, Bronė Stravinskienė ir vadovė Bronė Variakojienė. (Nuotr. M.Nagio)

LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE (Chicagoje) 1982 m. gegužės 30 dieną atidengtas kapinių steigėjams paminklas. Kapinės įsteigtos 1911 metais. Viršutinėje nuotraukoje: Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė, prieš atidengiant paminklą, perkerpa kaspiną įėjimui į paminklo aikštelę. Kartu stovi Jonas Jukubonis, pereinęs kadencijos kapinių direkcijos pirmininkas, - p. Bradčiulienė, adv. Bradčiulio - vieno iš kapinių steigėjų našlė ir kun. dr. Eugenijus Gerulis, dabartinis kapinių direkcijos pirmininkas. --- Apatinėje nuotraukoje: prie paminklo, padėjus vainiką, Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir kapinių direkcijos pirmininkas kun.dr.Eugenijus Gerulis. (Nuotr. P.Malėtos)

LIETUVIŲ GENERALINĖS KONSULĖS J. DAUŽVARDIENĖS ŽODIS STEIGĖJŲ PAMINKLO ATIDENGIME LIET. TAUTINĖSE KAPINĖSE 1982.V.30.

Kalba Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė, kairėje - paminklo statymo komisijos pirmininkas inž. Grožvydas Lazauskas, pravėdęs paminklo atidengimo iškilmes. (Nuotr. P.Malėtos)

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ STEIGĖJAMS paminklo atidengimo iškilmes pradėjo inž. G.J.Lazauskas išanginiu žodžiu. Iškilmėse dalyvavo gausi visuomenė, šauliai ir Korp! Neo-Litania su vėliavomis. Pakeltos Amerikos ir Lietuvos vėliavos, kurios plevėsuos visą laiką prie paminklo, šonuose. Lietuvos gen. konsulėi perkirpus kaspiną, paminklą atidengė paminklo statymo komisijos nariai Julius Kuzas ir Antanas Povilonis. Vainiką padėjo Liet. gen. konsulė ir kapinių direktorijos pirmininkas. Žodį tarė Lietuvos gen. konsulė J.Daužvardienė, šv. Kazimierus lietuvių kapinių pasauliečių komiteto pirmininkas Algis Regis ir Liet. Tautinių kapinių direktorių pirm. kun. dr.Eugenijus Gerulis. Iškilmių metu P.Zalubos dūdų orkestras sugrojo "Lietuva brangi..." giedant sol. Algirdui Brazdui, ir "Kur bėga Sešupė..." Iškilmės baigtos Lietuvos himnu.

Šiomis iškilmėmis, Lietuvių Tautinių Kapinių steigėjų paminklo atidengimu, papildome Lietuvos ir lietuvių tautos istorijos tomus dar vienu svarbiu lapu.

Pirmieji Čikagoje lietuviai, pabėgę nuo carinės baudžios ir skurdo, atsivežė į laisvąjį pasaulį giliai neišdildomą Tėvynės meilę. Burdamiesi, palaikydami glaudžius savitarpius ryšius, jie steigė organizacijas nostalgikais, patriotiškais pavadinimais, kaip Draugystė Palaimintos Lietuvos, Garsaus Vardo Lietuvos, Tėvynės Mylėtojų, Lietuvos Mylėtojų, Lietuvos Sūnų, ir tam panašiai. Įsikūrimo sunkioje būklėje jie nespėjo ir nepajėgė rūpintis mirusiųjų palaidojimu vienoje vietoje. Kur ir kiek jų palaidota svetimoje kapinėse, nežinia, ir vargu ar bus bet-kada susekama.

Pagaliau įsteigę savas kapines, lietuviai netik subūrė savųjų palaukus vienon amžino poilsio vieton, bet nejučiomis kūre ir įamžino Lietuvos bei lietuvių tautos skirtingų periodų istorijos dalis. Čia palaidoti lietuviai ištrūkę iš Rusijos carų pavergtos Lietuvos. Čia guli laisvos Lietuvos piliečiai. Poilsį rado sovietinio okupanto iš savo krašto išbloktai tautiečiai. Amžinai ilsisi kelių emigracijų lietuviai ir jų vaikai bei vaikaičiai. Daug nusako būdingomis inskripcijomis paminklai visuomenės veikėjams, tautos vadams ir didvyriams, įvairiose srityse pasižymėjusiems asmenims, ir tiems gerie - siams pilkiesiems tėvynainiams, kuriems rūpėjo išlaikyti savą lietuvišką identifikaciją. Čia palaidotieji kalba į mauts, nuskako savo, kaip ir Tėvynės ir tautos pergyvenimus, pasididžiavimus, skausmus ir kančias. Jų amžinios ramybės gojus yra tapę unikalia tautos istorijos dalimi.

Tų taurių, toli pramatančių steigėjų atminimui, jų pagerbimui, skiriamas šis paminklas. Paminklas įtaigoja mus prisiminti, neužmiršti, kad Tėvynės meilė turi būti ir yra nemari, kad ji įpareigoja mus rūpintis ir dirbti Tėvynės labui ir tėvynainių gerovei, Lietuvos ir jų vardų įamžinimui.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

IŠ BALFO CHICAGOS APSKRITIES VEIKLOS

Balfo Chicagos Apskrities valdybos ir Skyrių valdybų pirmininkų bei jų atstovų bendras susirinkimas - pasitarimas įvyko 1982 m. birželio 5 d. Balfo Centro valdybos patalpose, 2558 W. Lithuanian Plaza Ct., Chicagoje.

Susirinkime buvo svarstomi Balfo gegužinės reikalai. Kaip jau iš spaudos žinome, Balfo gegužinė šiais metais įvyks liepos mėn. 18 d. Jaunimo Centro patalpose. Tai diena visos Jaunimo Centro patalpos naudojamos tik gegužinei. Jeigu oras pasitaikytų karštas, tai patalpos bus vėsinamos.

Gegužinės pradžią 12 val. dieną, kavinė veiks nuo 10 val. ryto. Kaip visose gegužinėse, taip ir šioje, nūtarė imti 1 (vieną) dol. už įėjimą. Sumokėjęs 1 dol., gaus bilietėlį, kuris bus įgaliojimas dalyvauti (door prize) laimėjime. Vaikams iki 12 metų įėjimas veltui. Įėjimo tvarkymas pavestas Juozui Blažiui su talkininkais.

Kavinės reikalai pavesti V. Baleišytei ir Vincui Pavilčiui. Maistas - virtuvės reikalai pavesti tvarkyti visiems žinomam parengimų vadovui K. Rožanskui ir E. Pajedienėi. Maistas bus gaminamas pačioje virtuvėje. Atsilankiusieji galės ne tik užkąsti, bet ir sočiai pavalgyti.

Taip pat nereikės kęsti troškulio, nes veiks trys barai su įvairiais gėrimais. K. Rožanskas su savo padėjėjais mielai ir greitai visus aptarnaus.

Veiks ir laimės šulinys, kur kiekvienas galės išmėginti savo laimę. Laimės šuliniui vadovaus Birutė Jasaitienė ir Kostas Bružas.

Didžioji loterija pavesta darbščiam balfininkui, Marquette Parko skyriaus pirmininkui Juozui Mackevičiui, kuris buvo truputį sunegalavęs, bet jau grįžo į darbą ir atrodo labai gerai. Jeigu kas turėtų daiktų, tinkamų laimės

šuliniui arba didžiajai loterijai, prašome pristatyti į Balfo Centrą aukščiau duotu adresu. Balfo vadovybė bus labai dėkinga.

Kasos reikalai ir piniginis atsiskaitymas pavesti izdininkui Broniui Andriukaičiui.

Norintiems truputį pamiklinti kolas yra pasamdytas orkestras "Gintaras". Reklamai bus ir jau yra kviečiamos radijo programos, spauda ir net pagaminti plakatai. Visi, atrodo, mielai talkininkaus.

Darysime viską, kad nesikartotų senos klaidos. Juk kas nedirba, tas neklysta. Tad liepos 18 d. visi keliai veda į Jaunimo Centrą - BALFO GEGUŽINĖ! Susirinkimą pravedė valdybos pirm. Stasys Vanagūnas.

Po susirinkimo visi buvo pavaišinti kavute ir pyragaičiais. Už kavutę esame dėkingi Juozui Mackevičiui ir Grožvydai Giedraitytei. -A.R.-

CICERO, ILL

Gegužės 23 d. Ciceroje, parapijos salėje, įvyko Lietuvos Krikščionių Demokratų Cicero skyriaus parengimas. Šaulys kun. B. Rutkauskas papasakojo krikščionių demokratų kūrmosi istoriją. Pradžią skaitoma 1848 m. Vokietijoje, nors žemaičių vyskupas Motiejus Valančius krikščionių demokratų idėjas tautybė, krikščionybė ir demokratija jau skelbė nuo 1847 metų. Ėmus leisti krikščionių demokratų organą "Tėvynės Sargas", jis neparodė kovingumo su caro valdžia, bet kovojo už lietuvių teises bažnyčioje. Petrapilio kunigų akademijos profesorai Bučys, (vėliau išventintas vyskupu), Maironis ir Jakštas parašė krikščionių demokratų programą. Vilniaus seime krikščionys demokratai buvo pati didžioji frakcija. Aukštoji katalikų dvasiškija nepritarė krikščionių demokratų veiklai ir vadino juos litvomanais, bet kada jaunoji dvasiškija ėmė jungtis į politinę veiklą ir jie sudarė didelę daugumą, vyresnieji turėjo nusileisti ir sutikti su esama padėtimi.

Meninėje programoje dainavo solistė Leonilija Nakutytė-Šalkauskienė, akomponuojant Laurai Vaičekauskaitei (tik prieš 3 metus atvykusiai iš okupuotos Lietuvos) ir pianinu skambino Vita Žukauskaitė. Programą pravedė mokytoja Sofija Palionienė.

Dalyvių tarpe matėsi krikščionių demokratų pirmininkas Vladas Šoliūnas, pulk. Jonas Švedas ir kpt. A. Juškevičius su poniomis, Alto Cicero skyriaus garbės pirmininkas dr. Petras Atkočiūnas, ponai Kačinskai. Šiaučiučiai, Tautkai, visa eilė kitų garbingų svečių.

Dalyviai buvo pavaišinti Irenos Prancevičienės ir kitų ponių paruoštais užkandžiais, prie kurių susirinkusieji dar ilgai dalinosi išpuodžiais.

S. Paulauskas

Marija Jurgutienė

Pereitame Sandaros numeryje buvo atspausdintas Aloyzo Jurgučio atsišaukimas į visuomenę jo šeimos gelbėjimo reikalu už Geležinės uždangos, kad okupantas netrukdytų jai išvykti į Ameriką pas savo vyrą.

Ilinojaus gubernatorius Thompsonas Sandaros redaktoriui atsiuntė savo rašto, Jurgutienės išlaisvinimo reikalu JAV prezidentui, nuorašą, kur prezidentas prašomas daryti žygių šeimą sujungti.

PHYLLIS KUMSKIENĖ SVEIKSTA

Prieš kurį laiką Phyllis Kumskis buvo susižeidusi koją ir dėl to net negalėjo dalyvauti savo vyro Aleksandro Kumskio pagerbime - Prekybos Rūmų bankete. Tačiau dabar ji yra su sveiku ir jau eina į darbą.

LITHUANIAN SCREEN ARTS RATELIS

Birželio 19 d. 1982 šeštą. 7 v.v.
Marquette Parko Gim. Švč. Merg. Marijos Parap. Salėje
DEMONSTRUOJA
sensacingą, naują, dokumentinį
video filmą
The KGB CONNECTIONS
"the most powerful documentary about underground Soviet activity ever put together."
William F. Buckley, Jr.

Progą filmą pamatyti suteikia
PROPAGANDA RESEARCH
INSTITUT'AS

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.

Klaudijus Pumputis

4514 So. Talman Ave. Chicago, Ill.
Telefonas 927 - 3559

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVŲ KAILININKĄ CHICAGOJE

Įstaigos: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

Sandaros veikėjų JULIAUS IR HILDĖS KUZŲ dukra
MARIE THEODORA KUZAITĖ
šiemet baigia Elizabeth Seton aukštesn. mokyklą. Ji yra sporto entuziastė, buv. tautinių šokių šokėja, lankiusi lituanistinę mokyklą, foto mėgėja, laisvalaikio tėvams padeda biznio darbuosė. Rudenį pradės gailėstingų seserų studijas. Ji yra viena iš šių metų Gintarių grupės.

Marie Theodora Kuzaitė

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS

Marquette Parke išnuomojamas kambarys viengungiu vyru, negeriamam ir nerūkančiam.

Privilegija naudotis virtuve, Skambinti telef. 434 - 3784

ČEKAI UŽTARIA KALINAMĄ LIETUVI

Čikagoje leidžiamas čekų dienraštis "Denni Hlasatel", panaudodamas ALTO anglų kalba biuletinį, įsidėjo informaciją apie JAV atstovų Rūmų priimtą rezoliuciją V. Skuodžio išlaisvinimo reikalui. Šio dienraščio redaktorius J. Kuchera dalyvavo ALTO suruoštame redaktorių pasitarime.

ČEKŲ PRIELANKUMAS LIETUVIAMS

Čikagos leidžiamas čekų laikraštis "Nedelni Hlasatel" gegužės 23 d. įdėjo stambų aprašymą Amerikos Lietuvių Tarybos suruošto pasitarimo su etninių laikraščių redaktoriais ir taip pat įsidėjo visų tame pasitarime dalyvavusių redaktorių su Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybe nuotrauką.

LIETUVIS ARKIVYSKUPIJOS SENATE

Į Čikagos arkivyskupijos kunigų senatą, atstovauti lietuviams kunigams, išrinktas kun. dr. J. Prunskis, ALTO informacijų direktorius, ir dabar turės progos pagal reikalą senato posėdžiuose ir susitikimuose su kitais senato - riais iškelti Lietuvą liečiančius klausimus.

INFORMACIJOS APIE LIETUVĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos centro įstaiga dažnai telefonais, raštu, siunčiamais spausdiniais teikia informacijas apie Lietuvą. Neseniai platesnė informacija buvo parūpinta studijai, kurią rašo G.A. Bartuševičius.

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI
IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors progą pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias
7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106,
kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius

VALANDOS

Kasdiena 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba:

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEMlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

CHICAGO, Illinois 60629

Office - 436-7878

VLADAS SIMAITIS, J.D.

Res. 839 - 5568

Registered Broker

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN, nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA

ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.

WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

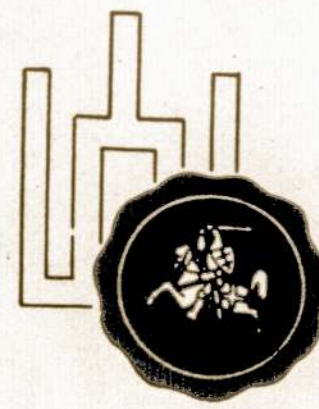
Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

EDITOR
Antanas Adomenas
7151 South California
Chicago, Illinois 60629

The Balzekas Museum of Lithuanian Culture
4012 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632

Founded in 1966, as a repository of Lithuanian history, the Balzekas Museum of Lithuanian Culture is dedicated to the preservation and perpetuation of Lithuanian art and culture.

In order to develop greater understanding among all people, the Museum works in close cooperation with other ethnic, cultural, and educational organizations, museums, fraternal orders, religious and governmental institutions.

Each year the Museum honors one individual whose achievements have helped realize the purpose of the Museum. The Museum has recognized Clement Silvestro, PhD.; Ralph G. Newman; Dr. Preston Bradley; Daniel M. MacMaster; the Honorable George W. Dunne; Simas Kudirka; the Honorable Josephine J. Dauzvardis; W. Clement Stone; Patrick O'Malley; the Honorable Stasys Lozoraitis, Jr.; Victor J. Danilov, PhD.; and Stanley P. Balzekas, Sr.

The Museum is extremely proud to honor Howard Tyner in 1982.

HOWARD TYNER

Howard Tyner has established a reputation for excellence both as the "unofficial" ethnic affairs reporter for The Chicago Tribune and as reporter on foreign affairs. Showing great sensitivity to the needs and aspirations of many ethnic communities, his stories have uncompromisingly interpreted their views to the mainstream community.

Tyner has a sure grasp of the complexities in the relationship between United States foreign policy and American ethnic groups. Readers have been provided with greater perspectives on Eastern Europe, particularly Poland, Lithuania and the other Baltic countries, because Tyner is concerned not only with the activities of political leaders, but with the daily life of the people as well.

Having joined The Chicago Tribune in April 1977, he thereafter went on frequent assignment to Eastern Europe, Poland, East Germany, Romania, Hungary, Yugoslavia; Germany, Australia and the Caribbean. Immediately preceding the Chicago base, Tyner served for ten years in Europe as United Press International foreign correspondent.

Born in Milwaukee, Wisconsin on May 30, 1943, Tyner holds a Bachelor of Arts degree in English from Carleton College and a Master of Science in Journalism from Northwestern University, Evanston, Illinois. He first worked as sports editor, photographer and writer for the Chippewa Falls Herald Telegram, Chippewa Falls, Wisconsin. He is married to Jane, a native of Sydney, Australia. They have a one-year-old daughter, Sophie Elizabeth. The family resides in Evanston, Illinois.

Speakup

Box 272, Station B
Toronto, Ontario M5T 2W2 Canada
Telephone: (416) 368-9814

GILIARDAS URBONAS

A LITHUANIAN PUBLISHES "SPEAK UP"

One clever Lithuanian publishes a monthly newspaper, "Speak Up" in Toronto, Ontario, Canada, which very well serves the Lithuanian cause. The name of this Lithuanian publisher and editor is Giliardas Urbonas. He was born in Kaunas, Lithuania in 1921. He attended the Jesuit and later "Aušros" (Dawn) high school. He studied mechanical engineering at the University of Vytautas the Great in Kaunas and later studied construction in Zurich, Switzerland.

He emigrated to Buenos Aires, Argentina, where he worked at the electric power station in a factory together with other British and Swiss workers. In 1954 he emigrated to Canada, where he was employed at a photo laboratory and later at a bank.

To better serve his Lithuanian nation and to defend the right of Lithuania to be an independent state and because he had established that American and Canadian papers do not pay enough attention to the sufferings of subjugated Lithuania and to its struggle for independence, he started to publish an English paper - "Speak Up".

He had good reason to organize publicity against Bolshevik oppression because he himself had been a victim of their atrocities.

He had just finished high school and

was preparing for final examinations. One day about noon as he was walking on a street in Kaunas, he was approached by a car containing secret police who detained him, took him to the security police headquarters and interrogated him for about 16 hours without interruption. The interrogators were replaced with new ones but he remained in their hands without rest, repeatedly beaten about the face with fists. They tried to force him to betray Lithuanian patriots and to become an informer. However, he did not succumb.

They placed him in chains and since the security institution jail was overfilled, they left him chained on the steps. He could not even use his hands to drink the coffee which was given him.

Later he was deported to Minsk together with other prisoners. Some Lithuanians were executed in the Minsk jail but he was spared because he spoke Russian. Minsk was bombed. The Bolsheviks took thousands of prisoners to Cervene and on the way almost all were killed. He managed to escape when German forces were approaching and the guards left the gates of the jail open, running away themselves. He then hid in swamps, slept using grass as his only covering. Through many difficulties he finally reached Lithuania.

Having experienced the cruelty of the Bolsheviks he decided to sacrifice his time, his savings to publish a newspaper dedicated to the struggle against the injustices of the communists. He says, "If we Lithuanians complain among ourselves only, what good does it do? We have to find more friends among other nationalities, especially among Canadians

and Americans, who are dedicated to the principles of democracy and who are willing to defend the downtrodden." He foresees the danger for Lithuanian immigrants. In these prosperous countries they could easily succumb to the temptation to enjoy life and just seek personal comfort forgetting the struggle for the liberation of Lithuania. Therefore, he encourages everyone to do whatever is possible, among other things he would be grateful if Lithuanians would subscribe to "Speak Up" and even try to encourage others to subscribe. He not only donated his own savings to the publication of this paper, the only English paper published by a Lithuanian in North America, but he has also used thousands of dollars from his sisters for this purpose.

The address is SPEAK UP, Box 272, Station B, Toronto, Ontario M5T 2W2, Canada. His telephone is (416) 368 - 9814. The annual subscription rate is \$ 10.00

Recently he was in Brazil and the Bishop of SAO Paulo, in appreciation for his struggle for human rights, honored him by making him a Knight of Christ's Cross and presented him with a medal.

By Rev. Juozas Prunskis

DAUGIAKALBĖ MOKYKLA

Prie Potomako upės yra prisiglaudę du Vašingtono priemiesčiai, kurie vienu kartu yra ir savarankiški miesteliai ir savitos apskritys. Tai yra Arlingtonas ir Aleksandria. Kiekvienas jų yra saviti - Arlingtonas yra labiau supramontintas, jame yra daugiau įstaigų, o Aleksandria yra senas istorinis, o dabar ir turistinis miestelis.

Arlingtonas, tačiau, pasižymi viena pradžios mokykla, kurios mokiniai yra gimę 33-jose valstybėse ir kalba 17 skirtingų kalbų, bet jų anglų kalbos žinios yra silpniausios. Tai nėra diplomatų vaikų mokykla, bet viena iš 8 Arlingtono apskrityje pradžios mokyklų, kuri randasi pigesnioje miesto dalyje. Jungtiniame ant-rame ir trečiame skyriuje yra 27 mokiniai, kurie kalba 14 įvairių kalbų.

Įdomu, kad visose 33-jose apskrityse mokyklose baltaodžių ir juodaodžių mokinių

Miško broliai

Henrikas Blazas

Poemos fragmentai

Skiriama didvyriams, kritusiems kovoje už Lietuvos laisvę su maskoliškais okupantais 1944 - 52.

□

Mūsų rūpestis - laisvės troškimas... Mūsų skausmas - Tėvynės kančia... Kad ir koks bešiktų likimas, Mes aukojamės tau, Lietuva!

Tegloboja mūsų ryžta Praamžius, Aukščiausio tesuogo valia! Mūsų kruviną auką per amžius Teminės prisikėlus tautai!

Kovos mūsų priesaiką šventą Išlaikyt pažadėjom ugnim, Pražūties jelt prieitume kranta, Nusinėsim kartu su savim.

Kas išduos, atsimės - prakeikimas Jį teldi per kartų kartas! Te išdils iš tautos atminimas, Tegu kapo jo nieks nesuras!

skaičius tolydžio mažėja, o ispanų kalbanciu skaičius didėja. Šios pradžios mokyklos mokinių yra 18% iš Azijos (daugiausiai iš Indokinezijos) juodaodžių - 7%, baltaodžių - 39%, ispaniškai kalbanciu - 36%. Tokios sudėties mokykloje ypatingas dėmesys yra skiriamas - pradedantiems. Šioje klasėje yra 145. Vaikai anglų kalbą išmoka labai greitai ir mokytojai stengiasi mokinius skirstyti atsižvelgdami į jų bendrą kalbos mokėjimą. Vyresniems mokiniams, kurie nemoka anglų kalbos, yra dvi rytinės klasės, kurias lanko 44 vaikai. Trečia specialioji programa yra ispaniškai kalbančioms, - viena pradžiamoksliams ir kita vyresniems vaikams. Šiose klasėse dėsto ispaniškai mokantys mokytojai.

Daugiakalbų mokinių problema šioje mokykloje yra padidinta tuo, kad šios nepasiturinčios apylinkės butų gyventojai yra nepastovūs. Perteiktis mokyklos metais iš 475 mokinių 250 buvo nauji. Vien šiais metais 88 vaikai buvo perkelti į kitas mokyklas.

- Lg

Mieli SANDAROS skaitytojai

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepiam ir SANDAROS parėmimą būsimė labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

SUSTPAŽINIMUI vienas "Sandaros" numeris siunčiamas nemokamai

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol. Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS:.....

BALTIC WORLD CONFERENCE

1611 CONNECTICUT AVENUE, N.W. SUITE 2 WASHINGTON, D.C. 20009 TELEPH : 202 - 667 - 1980

Representatives of the central ESTONIAN, LATVIAN and LITHUANIAN organizations which comprise the BALTIC WORLD CONFERENCE (BWC) have met for the second time this year. The 3 1/2 hour long meeting was held at the headquarters of the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania in Washington, D.C. It was attended by Mr. L. SAVI and Mr. M. KARI (Estonians), Dr. O. PAVLOVSKIS and Mr. G. MEIEROVICS (Latvians), Dr. K. BOBELIS, Dr. K. JURGELA, Dr. D. KRIVICKAS, and Mr. L. GRINIUS (Lithuanians). The meeting was chaired by Dr. K. BOBELIS.

The Agenda covered activities' reports by each nationality, it included a discussion of plans for the remainder of 1982 and emphasized current concerns. Among these were: the need to review pending proposals before the Conference on Security and Cooperation in Europe which is scheduled to be reconvened in Madrid in November 1982; the memorandum by Estonians, Latvians and Lithuanians which requests to declare the BALTIC STATES free from nuclear weapons; the commemoration of the sixtieth anniversary of the de jure recognition of the Baltic States by the United States of America (July 28, 1922); the bills for declaring BALTIC FREEDOM DAYS in the USA.

A brief discussion was held on the Baltic Freedom League-Hannaford Corp. activities of Los Angeles, CA. In the opinion of the BWC, Baltic interests in the USA are fully represented by the JOINT AMERICAN BALTIC NATIONAL COMMITTEE (JABNC) which maintains and staffs an office in Washington, D.C. JABNC is well accredited among the American public and Government officials. Splintering of support and effort would not be advantageous to the Baltic interests. Consequently, full support should be given to JABNC.

The BWC meeting was constructive and provided a useful interchange of ideas and activities. The next meeting was tentatively scheduled for July 24, 1982 in New York.

The BALTIC WORLD CONFERENCE was formed on November 18, 1972 by the executive committees of the global Baltic organizations - the ESTONIAN WORLD COUNCIL, the SUPREME COMMITTEE FOR THE LIBERATION OF LITHUANIA and the WORLD FEDERATION OF FREE LATVIANS - for the purpose of joint political actions. This is the tenth year of such cooperation.

Isteigta 1896

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS KAMPĖLIS

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS
ADRESAS - 840 West 33rd Street,
Chicago, Illinois, 60608.

T M D

pirm. Gertruda Dargis
2040 Springhill Road
Pittsburgh, Pa. 15243

Sekr. Grožvydas Lazauskas
840 West 33rd Street
Chicago, Ill. 60608

Izd. Aleksandras Chaplikas
788 East Broadway
So. Boston, Mass. 02127

JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS

18

"Štai Šitas Yra Mūsų Dievas"

Kita pranašystė, kurioje kalbama apie Jėzų kaip apie Dievą yra Izaijo 25:6-9. Devintoje eilutėje, kur kalbama apie palaiminimus, kokius žmonės gaus Kristaus Karalystėje, išreiškiamas jų dėkingumas šitokiais žodžiais: "Štai šitas yra mūsų Dievas, mes jo laukėme." O kokie gi bus palaiminimai, kurie bus išlieti tuomet ant žmonijos ir už kuriuos jie bus dėkingi didžiajam savo geradariui?

Šešta tos pranašystės eilutė kalba apie didelį "pokilį," kurį Viešpats padarys visiems žmonėms. Žinoma, čia kalbama apie simbolinį pokilį, liečiantį įvykinimą Dievo pažadų, kalbančių apie palaiminimus, suteikiant žmonėms ramybės ir gyvenimo, kuris tuomet bus užtikrintas. "Pokilio" vardu pavadinta skanumynai, kuriais žmonės bus patenkinti; todėl Agėjo 2:7-8 mes skaityme, kad "ateis visų tautų pageidavimas."

Tas laikas bus tikras "pokilis." Bet šioje pačioje pranašystėje Viešpats aiškina, kad pirma negu visų tautų pageidavimas bus užganėdintas palaiminimais, kokius jis išpils ant jų, jis dar sukratys juos visus: "Aš sukrišiu visas tautas ir ateis visų tautų pageidavimas." Mes jau dabar gyvename krėtimo laike, ir netolimoje ateityje pasirodys visiems Kristaus Karalystės palaiminimai; netrūkus bus prirengtas visoms tautoms skanumynų pokilis.

Izaijo 25:7 mes skaityme, kad "Viešpats sunaikins (atims šalin) apsiausto paviršį, kurs gaubia visas tautas, ir dangalą, kurs ant visų ištiestas." Taip tai simboline kalba Viešpats užtikrina, kad dvasinis aklumas bus atimtas nuo žmonių. Zepanija 3:9 mes skaityme, kad Viešpats duos "žmonės nesuteptas lūpas (kalbą), kad visi šauktųsi į Viešpaties vardą ir tarnautų Jam petys į petį (sufartinai)". Per tūkstantį metų Kristaus karaliavimo Šetonas bus surištas ir jo apakinanti įtaka bus pašalinta. Daugiau nebebus leista Šetonui nukreipti žmones šalin nuo Dievo, nes Viešpaties garbės pažinimas pripildys visą žemę. Visi pažins Viešpatį ir žinos kaip tarnauti jam patinkamu būdu. — Apr. 20:1-3; Abak. 2:14; Jer. 31:34.

LIETUVIAI ŠVENTO RAŠTO TYRINĖTOJAI

Adresas:

5421 So. Mozart St.
Chicago, Ill. 60632

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS SEIMAS IVYKS ST. PETERSBURGE, FLORIDOJE

1982 m. LIEPOS MĖN. 4 DIENĄ, KAIP IR SANDAROS SEIMAS.

MILIONAS PARAŠŲ AMERIKOS PILIEČIŲ, prašant Jungt. Valstijų vyriausybės pripažinti Lietuvos nepriklausomybę. Amerikos lietuviai daug rūpestio ir pastangų paaukojo šių parašų surinkimui, kurie sudaro didelę krūvą storų knygų. Kairėje Dr. Bielskis, dešinėje Dr. Vinikas.

Šiais metais sueina 60 metų, kai JAV pripažino Lietuvą de jure. Ši sukaktis bus paminėta šių metų liepos 28 dieną Washingtone. Lietuvos, Latvijos ir Estijos de jure pripažinimo paminėjimą rengia Jungtinis Amerikos Pabaltiečių komitetas, kur lietuviams atstovauja Amerikos Lietuvių Taryba.

Kur Nemunas ir Dauguva...

(Kanklių Daina)

Kur Nemunas ir Dauguva,
Ten mūsų brangi Lietuva.
Kur Šešupė, Neris, Venta,
Ten Tėvynė mūsų prigimta.

Mergelės gražios, kaip rutos,
Tikros dukterys Birutos.
Į darželį greit skubina.
Vainiką iš rūtų pina.

Kada į bažnyčią veda,
Ant galvos vainiką deda.
Tai jų ženklas nekaltybės.
Ir lietuvaičių grožybės.

Lietuvaitės, mūsų, tvirtos;
Nuo viso svieto pagirtos.
Veidus, akis gražias turi,
Linksmi į vaikus žiūri.

Kaip susirenka į krūvą,
Lietuvaitėms linkma būva.
Kaip dainuoja savo kalba,
Tai net padangės suskamba.

Liaudies Daina

Žemaičiai

Pavasari žemaitis su sūnum
stovėjo ant tilto ir žiūrėjo, kaip
ledai eina.

Tėvas rūkė ilgą pypkę. Sūnus
ir sako:

—Tėt, tėt, pypkės neišmesk.

Tėvas suriko:

—Ne!—o pypkę lept ir nukrito
ant ledo.

Kapsas ir dzūkas

Ėjo nakčia kapsas ir dzūkas.
Beeidami priėjo lieptą, ir nebe-
gali prasilenkti. Dzūkas sako:

—Vai, tu brolyci, kaip tamsu.

—Ką, bjaurybe, tu mane

stumsi!—sušuko kapsas ir įvertė
dzūką į upę.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

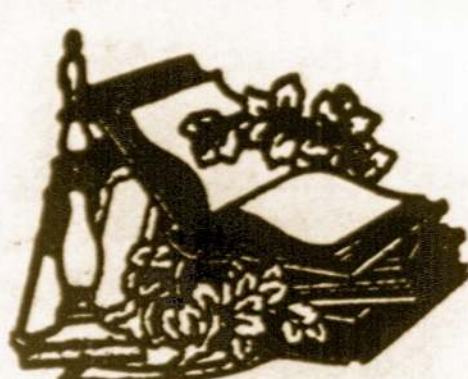
J. Andriaus sudarytą LIETUVOS ŽEMĖLAPĮ,

išleistą DEVENIŲ KULTŪRINIO FONDO, galima

įsigyti siunčiant užsakymus (šešis dolerius ir 65

centus pašto išlaidoms) šiuo adresu:

DEVENIŲ KULTŪRINIS FONDAS
P.O. Box 10782
St. Petersburg, FL. 33733

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street
Telef.: Grovehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštė Automobiliams Statyti

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptar
nauja taupymo ir namų
paskolų reikalais visas
mūsų apylinkes. Dėko-
jame Jums už mums
parodytą pasitikėjimą.

Mes norėtum būti Jum-
naudingi ir ateityje

FRANK ZIOZAS
President

MIDLAND SAVINGS

& LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632
Phone 254-4470

Ir 8929 So. Harlem Ave.,
Bridgeview, Illinois 60455
Phone 598-9400

2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

Sąskaitos
apdraustos
iki
\$ 100,000

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

PASSBOOK
SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
ACCOUNT
Paid and
Compounded
Quarterly

OUR SAVINGS
CERTIFICATES 8%
EARN UP TO

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KALANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED